

Elena JUNGHIETU
Universitatea de Stat din Moldova
(Chișinău)

MOTIVAREA SEMNIFICAȚIEI VERBELOR DE COMPORTAMENT

Meaning motivation of behavioral verbs

Abstract. The phenomenon of lexical meaning's motivation of words, as a complex process of identification, reflection and selection of objects and realities of the world around, represents an actual subject for the contemporary linguistics, being investigated in correlation and interconnection with the processes of metaphorisation and derivation in a certain language, seen from synchronic and diachronic point of view. The motivation of a new lexeme formation is determined by the evolution of the internal form of this word. The Romanian verbs of behavior constitute a rich and varied material for presenting the various manifestations of lingual sign's motivation.

Keywords: lingual sign, verbs of behavior, motivation, internal form, derivation, metaphorisation.

La etapa actuală de dezvoltare a științei despre limbă, cercetările privind mecanismul intern al interdependenței dintre planul expresiei și planul conținutului unităților lexicale înregistrează realizări semnificative. Un rol esențial în declanșarea discuțiilor în jurul acestui subiect l-a avut teoria saussuriană despre *cuvânt* ca *semn lingval*, care dispune de două laturi inerente – cea acustică (sonoră), denumită *semnificant*, și cea de conținut (ideală), denumită *semnificat*, și care are caracter arbitrar, adică între cele două laturi ale semnului lingvistic nu există o legătură naturală [1, p. 87]. Trebuie să remarcăm însă că savantul elvețian vorbește despre o relativă arbitraritate a semnului lingval, menționând că raportul dintre elementele motivate și cele arbitrare variază de la o limbă la alta: „Nu există limbă în care nimic să nu fie motivat; de asemenea, a concepe una în care totul să fie motivat este imposibil prin definiție. Între cele două limite extreme – minimum de organizare și minimum de arbitrar – găsim toate varietățile posibile. Diversele idiomuri cuprind întotdeauna elemente din cele două ordini – radical arbitrar și relativ motivate –, dar în proporții foarte variabile” [1, p. 142-143]. Și chiar dacă F. de Saussure admitea existența unei „motivări relative” a semnului, concepută de el ca o motivare relativ arbitrară (și recunoscută în cazul onomatopeelor și al interjecțiilor), teoria caracterului arbitrar al semnului lingvistic a fost supusă și unor critici în literatura lingvistică, unde au existat și păreri că semnele limbii nu totdeauna sunt întâmplătoare, că în momentul creării lor toate cuvintele au avut o explicație, deci sunt motivate, doar că această motivare nu este întotdeauna sesizabilă din cauza modificărilor fonetice și semantice pe care cuvintele respective le-au suferit în evoluția lor istorică. În legătură cu aceasta, A. Schaff

preciza: „Absolutizarea caracterului arbitrar al semnului lingval nu este posibilă, deoarece în limbă există și o tendință de motivare a cuvintelor, iar între concept și *denotatum* nu apare o legătură arbitrară” [2, p. 303]. Prin urmare, ceea ce la o analiză în plan sincronic pare a avea caracter absolut arbitrar, privit în evoluție și urmărindu-se „rădăcinile” fenomenului (adică în diacronie), i se poate identifica și motivarea desemnării.

În general, constatarea de către mulți lingviști notorii a faptului că în toate limbile lumii există cuvinte motivate și nemotivate nu vine în contradicție cu teoria caracterului arbitrar al semnului lingval [3, p. 54]. Motivarea semnului lingval s-a dovedit a fi o temă foarte provocatoare, așa încât până în prezent lingviștii mai discută despre natura acestei motivări, despre posibilitățile de studiere a ei, despre caracteristicile motivării și specificul lor în raport cu cele ale altor categorii. Cercetarea fenomenului de motivare a desemnării/denominării segmentelor din realitate pune în evidență un șir de aspecte mai puțin studiate până în prezent, precum motivarea semnului lingval ca proces permanent, forma internă a cuvintelor, semantica derivațională și corelarea noțiunii de derivat cu unele categorii onomasiologice.

Limba oricărui popor reprezintă memoria lui istorică, transpusă în cuvinte: purtătorul limbii nu doar conștientizează interacțiunea dintre învelișul sonor și semnificația unității lexicale, dar și creează, în baza cuvintelor existente, altele noi. Esența relațiilor motivaționale în limbă și manifestarea acestor relații în structura ei constituie o preocupare dintre cele mai actuale în lexicologia și derivatologia contemporană. Tot mai numeroase sunt studiile – atât teoretice, cât și aplicative – în care, direct sau indirect, este reflectat procesul de cercetare a motivării cuvintelor; motivarea este prezentată în ele ca un fenomen complex multispectual, care manifestă anumite particularități de realizare la diferite niveluri și sub diferite aspecte ale sistemului lingvistic. Remarcând interesul sporit al specialiștilor față de fenomenul motivării cuvintelor, O. Blinova îl explică prin faptul că „motivarea cuvintelor și actualizarea relațiilor motivaționale dintre cuvinte sunt semnificative din punct de vedere funcțional: motivarea corelează cu un șir de caracteristici ale cuvântului, cum sunt semnificația lui lexicală, caracterul emotiv, expresiv și figurativ, aplicabilitatea lui stilistică; motivarea cuvântului influențează funcționarea sinonimelor, a antonimelor, condiționează combinabilitatea lexicală a cuvintelor etc.” [4, p. 3].

Acest proces este descris foarte detaliat de cercetătorul V. Pavel: „În timpul căutării numelui pentru noul obiect, ... vorbitorul compară, involuntar, prin intermediul asociației de idei [...], noul obiect cu imaginea percepută anterior a obiectului vechi. Astfel este găsit semnul caracteristic – un atribut comun pentru lucrurile omogene (sau doar aparent omogene). În consecință, este găsit și cuvântul care denumește vechiul obiect. Un atare cuvânt, existent în limbajul vorbitorului și care arată un alt obiect, va servi atât pentru desemnarea semnului comun al lucrurilor comparate, grație percepției senzoriale, cât și pentru numirea noului obiect în întregime” [5, p. 34]. În acest sens, „motivarea este o «scurtătură» spre referent sau, altfel spus, un element minimal reprezentativ al referentului, numit *motivem*. Cel mai utilizat mod pentru a face cunoscut un anumit semn lingvistic este folosirea unor termeni deja existenți, adaptați pentru a desemna noi înțelesuri și noi referințe, adică o «reciclare» a semnelor lingvistice existente” [6, p. 413].

Noțiunea de *motivare* este deseori pusă în discuție alături de cea de *formă internă* a cuvântului ce reflectă legătura lui cu alte cuvinte de la care este format. Ea are caracter intralexematic și ocupă un loc intermediar între învelișul sonor și semnificația lexicală a cuvântului; totodată, reprezintă o modalitate de realizare în cuvânt a motivării lui, fiind definită ca „structură morfosintactică a cuvântului ce permite a explica conexiunea dintre aspectul sonor și semnificația lui” [7, p. 34]. În general, este considerat motivat „cuvântul care, din punct de vedere semantic, precum și formal, poate fi dedus din alt cuvânt, mai exact, în sensul și forma căruia se conțin sensurile și forma (tema sau o parte a ei) altui cuvânt, numit *motivant* (bază)” [8, p. 85] sau *motivem* (vezi *supra*).

Forma internă a cuvântului, ca noțiune științifică, este unul dintre cele mai complicate și mai discutate fenomene ale limbii. În opinia unor lingviști, „forma internă și motivarea au funcții gnoseologice diferite: forma internă este o caracteristică semantică indispensabilă oricărui cuvânt, «imaginea mentală» a realității, obiectivate de experiența socială a omului și «sugerată» lui de particularitățile structurale ale cuvântului însuși; motivarea însă nici pe departe nu este caracteristică oricărei unități lexicale, mai exact, formei interne a acesteia” [9, p. 99]. Afirmatia se bazează pe ideea că în unele cuvinte forma internă a devenit obscură și insesizabilă, motivarea unităților lexicale „se ascunde” într-o epocă istorică mai îndepărtată, ea nu este perceptibilă doar în forma actuală a cuvintelor respective, pentru că „la origine toate cuvintele sunt motivate” [3, p. 54].

În literatura de specialitate au fost formulate opinii conform cărora forma internă, care stă la baza motivării semnificației unităților lexicale, trebuie studiată în plan sincron și diacronic (etimologic, istoric), ceea ce înseamnă că se poate realiza o delimitare între motivarea sincronă și cea diacronică a semnificațiilor lexicale. Motivarea etimologică reprezintă forma internă a cuvântului în momentul creării lui, de aceea ea poate fi, adesea, obscură și neînțeleasă; motivarea sincronă se bazează pe reprezentarea asociativ-figurativă contemporană a formei interne a lexemelor, ea fiind mai transparentă și mai clară [10, p. 147]. Între sincronie și diacronie nu există o linie de demarcare clară; uitarea formei interne originare a cuvântului și, respectiv, a motivării etimologice poate avea loc treptat, la fel ca și trecerea de la motivarea etimologică la cea sincronă. În acest caz, se discută despre așa-zisa „etimologie sincronă”.

În legătură cu acest subiect V. Toporov scria: „Una din cele mai serioase confuzii în domeniul cercetărilor etimologice a fost ignorarea abordării sincronice a etimologiei («etimologia statică», după cum o numea J. Vendryes), desconsiderarea etimologiei limbii contemporane, a verificării originii cuvintelor transparente din punct de vedere etimologic. În acest fel etimologia a fost privată de posibilitatea de a experimenta. Oare nu e o contradicție, se întreabă autorul, în faptul că, interesându-ne de etimologia cuvintelor dintr-un trecut multiseclar și știind că, peste vreun mileniu, savanții vor cerceta problema etimologiei cuvintelor apărute în secolul al XX-lea, noi suntem indiferenți față de acele norme ale etimologizării care există în colectivele glotice de astăzi? ... Oare condiția obligatorie a etimologiei trebuie neapărat să fie existența unui interval milenar între originea cuvântului și etimolog?” [11, p. 52]. Așadar, cele două aspecte ale formei

interne a cuvântului și ale motivării lor – etimologic și sincron – interacționează strâns și contribuie la studierea mai aprofundată a relațiilor dintre substraturi și semnificațiile cuvintelor și deci facilitează modelarea formei lor interne și motivarea semnificației lor.

Teoria motivării este pusă în relație și cu derivatologia, întrucât realizarea funcției denominative de către cuvintele derivate se efectuează nu direct, ci mediat, prin unitățile glotice primare ce se conțin în structura lor. Motivarea este un proces de creare a relației semantice și formale dintre cuvântul derivat și cel derivant în cadrul codului semiologic al sistemului limbii. Elucidarea corelației semantice dintre tema derivantă și cuvintele derivate reclamă identificarea semului lexical comun, care leagă cuvintele derivate și derivate, și a semului diferențial, care le deosebește atât semantic, cât și structural.

Unii cercetători consideră că despre motivare se poate vorbi doar în cazul „formațiunilor morfemice complexe” și că ea nu este caracteristică pentru cuvintele nederivate. Motivarea unităților derivate se prezintă, în general, ca rezultat al unui proces derivativ orientat, determinat de existența, în unitatea lexicală, cel puțin a unui formant derivativ, pe lângă partea ei radicală, nederivată [9, p. 100]. Semnificația cuvântului derivant servește drept bază pentru cel derivat ca formă internă a lui; afinitatea structural-semantică a cuvintelor este determinată, înainte de toate, de existența unor relații lexicale concrete, precum și de felul în care tema derivată își însușește o anumită semnificație a temei derivate. În acest sens, radicalul cuvântului are un rol decisiv în crearea coeziunii dintre derivant și derivat, el „reprezintă exponentul material al unității semantice a cuvintelor înrudite și, îmbinându-se cu diverse afixe, deseori se modifică el însuși” [12, p. 208-209].

Segmentarea aceluiași conținut semantic deseori are la bază cele mai diverse reprezentări metaforice și, de aceea, „metaforizarea, ca fenomen lingvistic, de regulă, este abordată nu izolat, ci în corelație cu alte fenomene lingvistice, de cele mai multe ori cu motivarea derivativă” [13, p. 154], acest fenomen fiind numit, în literatura de specialitate, *motivare metaforică* [14, p. 53-54] sau *metaforă derivativă* [15, p. 86]. Motivarea metaforică presupune formarea derivatelor de la sensul metaforic al cuvântului derivant, de exemplu, verbul *a se maimuțări* „a imita pe cineva” se bazează pe sensul metaforic al substantivului *maimuță* – „persoană care obișnuiește să imite pe alții”. Cu alte cuvinte, în cazul motivării metaforice, „semnificația cuvântului derivat se sprijină pe semantica asociativă, potențială a derivantului, iar în procesul derivării are loc schimbarea rangului semului actualizat motivațional: componenta potențială a semnificației devine nucleică sau, cel puțin, diferențială” [16, p. 174].

În procesul interpretării sensului motivanților polisemantici pot fi identificate mijloacele expresive ale limbii, care au servit drept bază pentru formarea unor tipuri de metafore derivative interlexicale, care reprezintă rezultatul relațiilor motivaționale între două unități lingvistice independente – cuvinte:

- metafore derivative create în baza asemănării exterioare a obiectelor, însușirilor, acțiunilor comparate: *pălărie* „obiect folosit pentru acoperirea capului” → *pălărie* „discul florii-soarelui”, care se aseamănă, după formă, cu o pălărie;

• metafore derivative create după asemănarea interioară, ca rezultat al comparării calităților interioare exprimate de cuvântul derivat, comparat cu fenomenul, ființa, obiectul derivant, în baza trăsăturilor lor ascunde: *dascăl* „învățător (la țară)” → *a dăscăli* „a învăța, a povățui, a sfătui”;

• metafore derivative asociative, formate în baza unor relații semantice potențiale, care, în unele cazuri, sunt greu de identificat; ele pot fi descifrate clar doar în cazul unor asociații stabile, rolul principal în relevarea semnificației unității derivate revenindu-i formantului: *a se aprinde* „a începe să ardă, a lua foc” → *a se aprinde* „a se pasiona, a-și ieși din fire”;

• metafore derivative expresive: spre deosebire de cele asociative, ele se caracterizează printr-o legătură foarte slabă, aproape insesizabilă, cu derivanții, comportă o apreciere expresivă pronunțată, iar formantul lor joacă un rol decisiv în crearea sensului cuvântului derivat: *a peria* „a curăța de praf cu ajutorul unei perii”; „a-și netezi părul cu peria”, „a cizela, a stiliza o lucrare” → *a peria* „a linguși, a măguli”.

Varii discuții și abordări au avut ca subiect și tipologia motivării, cercetătorii preocupați de această problemă venind cu mai multe variante de tipologizare a fenomenului în cauză, concepute din diferite perspective. S. Ullman, spre exemplu, propune a distinge trei tipuri de motivare: 1) *fonetică* sau *naturală* (de exemplu, pentru interjecții), 2) *morfologică* și 3) *semantică* [17, p. 255]. În corespundere cu această cunoscută clasificare, I. Toporțev delimitează alte trei tipuri: 1) motivarea prin *imitare*, 2) motivarea prin *indiciu* și 3) motivarea prin *conținut* [18, p. 135]. V. Gak califică motivarea *fonetică* drept *absolută* (sau *externă*), iar pe celelalte le include într-una *relativă* (sau *internă*), care, la rândul ei, se divide în *morfologică* (sensul cuvântului se deduce din sensurile părților lui constitutive) și *semantică* (sensul cuvântului se formează ca rezultat al transferului semantic) [19, p. 34].

Și O. Blinova identifică trei tipuri de motivare, punând la baza acestei clasificări criterii diferite: 1) *absolută* și *relativă*, în funcție de modalitatea de motivare a cuvântului – extralingvistică sau lingvistică; 2) *fonetică*, *morfologică* și *semantică*, în funcție de mijloacele de motivare a cuvântului; 3) *completă* și *parțială*, reieșind din gradul de motivare a cuvântului, adică avându-se în vedere implicarea motivării lexicale și a celei structurale: *completă*, când este prezentă atât motivarea lexicală, cât și cea structurală (de exemplu, rus. **ШИП-ОВНИК** este motivat și lexical – **ШИП-** „ghimpe”, și structural – sufixul **-ОВНИК** inducând ideea unei plante în formă de tufă); cea *parțială* este reprezentată doar de una din cele două motivări (de exemplu, rus. **ГЛУХ-АРЬ** este motivat doar lexical, iar rus. **КРЫЖ-ОВНИК** – doar structural) [20, p. 136-137].

În lingvistica românească este acceptată de asemenea o tipologie „ternară”, apreciindu-se că sub aspectul gradului de corespondență dintre complexul sonor și conținutul exprimat se disting trei categorii de motivare: *absolută*, *relativă*, *parțială* [21, p. 226-230]. Caracter *absolut motivat* au interjecțiile și onomatopeele, pentru că, într-un caz, exprimă senzații sau stări psihice ale omului, iar în alt caz, redau zgomotele din natură sau semnalele emise de animale și păsări; despre aceste cuvinte se spune că sunt

motivate *fonematic*. *Relativ motivate* sunt unitățile lexicale cu formă internă transparentă; din această categorie fac parte cuvintele derivate (afixate) și cuvintele compuse al căror sens rezultă din cel al elementelor componente; acest tip de motivare se mai numește *intern, morfematic, derivațional*. *Parțial motivate* sunt considerate cuvintele care conțin în structura lor elemente impropriei limbii române: *-cicletă* din *motocicletă*, *-man* din *vitezoman* [22, p. 140].

Verbele de comportament din limba română pot servi drept o exemplificare pregnantă a fenomenului motivării lexicale, ilustrând unele tipuri ale acesteia. Ce-i drept, un număr considerabil de verbe ce desemnează comportamentul uman se înscriu în stratul neologic (savant) al vocabularului și reprezintă niște împrumuturi neolatine, pătrunse în limba română, preponderent, prin filieră franceză, de aceea motivarea lor trebuie căutată în aceste limbi. Asemenea cuvinte sunt calificate drept „motivate etimologic sau diacronic” [22, p. 140-141], cum ar fi, *a afecta, a agasa, a deprava, a se intimida, a provoca, a tachina, a tiraniza* ș.a.

Este adevărat, că și în cazul acestor verbe, le poate fi identificată motivarea, recurgând la unele investigații etimologice. Spre exemplu, verbul *a se burzului* își are originea în magh. *borzolni* „a zbârli”; probabil, limba română a interpretat la figurat acest sens, acceptându-i verbului în cauză conotația de „a se mânia brusc, a se răsti”, prin asociație cu manifestarea stării de mânie, furie de către ființele care își pot acompania acest sentiment cu zburlirea părului. De exemplu:

Ion intră, dar de la primele cuvinte se burzului, se roși, se înfurie și curând i-o trânti, fără rușine, învățătorului:

– *Dar mai lăsați-mă în seama necuratului, că doar nici eu nu-s copil și știu bine ce fac și cum trebuie să mă port* (L. Rebreanu, *Ion*).

Un alt verb, *a amăgi* derivă, etimologic, din gr. *μαγεύω* „a fermeca” (cf. *magie*), moștenind și păstrând acest sens – de „a vrăji, a face farmece” – în limba veche și evoluând spre semnificația actuală de „a momi, a induce în eroare” [23, p. 35]: *Căci așa ne amăgea mama cu o pupăză care-și făcea cuib, de mulți ani, într-un teiu foarte bătrân și scorbuos,...* (I. Creangă, *Amintiri...*).

Un itinerar interesant a avut și verbul *a bruftui*, cu varianta *a bruftului*, care este derivat, pe teren propriu, din substantivul *bruft* „tencuială aruncată pe perete cu mistria” și are sensul denotativ de „a pune cu mistria pe perete un strat de bruft; a vărui, a spoi cu lapte de var”. Sensul figurat însă, atribuit acestui verb, desemnează un comportament agresiv – „a brusca pe cineva”. Posibil ca acest sens să-i fi fost atribuit în urma unei etimologii populare, prin asemănarea sonoră cu *a brusca*, dar nu este exclusă nici eventualitatea de a-și fi însușit această semnificație în baza unei metafore asociative de tip expresiv, referindu-se la impresia creată de comportamentul respectiv, concretizat într-o avalanșă de cuvinte (aici, neplăcute pentru adresat), care pare că „îl acoperă” cu un strat de bruft. I. Iordan, spre exemplu, consideră acest verb drept o creație expresivă [23, p. 117].

Un alt derivat pe teren propriu, verbul *a se marghioli*, are ca derivant adjectivul *marghiol*, *-oală*, cu circulație regională, având sensul de bază „deștept, isteț” și cel figurat,

creat prin extindere, de „șmecher, șiret, ștregar”; verbul în cauză s-a format de la sensul figurat, semnificând „a face mofturi, fasoane; a se fandosi, a se sclifosi, a se alinta”, desemnând un comportament afectat.

Cea mai mare parte a verbelor de comportament din corpusul nostru au forma internă transparentă și motivarea semnificației poate fi ușor identificată.

Luând ca punct de reper tipologia propusă de E. Munteanu și A. Eremia (v. *supra*), constatăm că printre verbele de comportament, analizate de noi, se regăsesc și unități motivate *absolut* sau *fonematic*: *a bârâi*, *a bâzâi*, *a se clănțâni*, *a dondâni*, *a mormâi*, *a murmura*, *a se miorlâi* ș.a., create în baza unor onomatopee și raportate la comportamentul uman după ce au fost trecute printr-un proces de metaforizare.

Cele mai multe verbe însă demonstrează o motivare *relativă* sau *derivațională*, bazată pe transparența formei interne a lexemelor vizate.

Astfel, în virtutea faptului că structura semantică a unui număr considerabil de verbe de comportament este alcătuită din arhisemul *a se purta/a se comporta* și diverse seme diferențiale care concretizează fiecare lexem în parte, este logic ca motivarea semnificației acestor verbe să se realizeze prin derivarea lor de la substantive animate, care, într-o structură de profunzime, pot fi caracterizate ca subiectuale: *a se boieri* „a se comporta ca un boier”, *a se calici* „a se comporta ca un calic”, *a se ciocoi* „a se comporta ca un ciocoi”, *a coțcări* „a se comporta ca un coțcar”, *a slugări* „a se comporta ca o slugă” ș.a.m.d. Asemenea verbe se mai apreciază, în literatura de specialitate, drept „verbe cu motivantul-subiect incorporat” [24, p. 41].

În majoritatea cazurilor însă motivarea relativă a verbelor de comportament s-a produs printr-un proces de metaforizare. Verbe ca *a se maimuțări*, *a papagalici* au parcurs acest traseu de metaforizare, având ca punct de plecare substantivele respective. Astfel, la originea lui *a se maimuțări* stă numele *maimuță* ce desemnează un „mamifer din ordinul primatelor, cu structura corpului asemănătoare cu cea a omului, posedând un deosebit spirit de imitație”; această ultimă trăsătură a stat la baza metaforizării, derivând un sens figurat de „epitet depreciativ pentru o persoană care obișnuiește să imite pe alții”, iar acesta motivând crearea verbului *a se maimuțări* „a imita pe cineva, urmărind efecte comice; a lua în răs pe cineva, imitându-i vorbele, gesturile”. Verbul *a papagalici* are ca referent substantivul *papagal* cu sensul denotativ de „pasăre tropicală din grupa agățătoarelor, cu ciocul gros și încovoiat, cu pene felurite și viu colorate, și care, dresată, imită vorba omului”; sensul figurat al acestui substantiv ia în considerare doar ultima calitate amintită în definiția precedentă, caracterizând o „persoană care repetă mecanic părerile sau cuvintele altora”, iar de aici derivă și verbul *a papagalici* „a reproduce în mod mecanic ceea ce este scris sau spus de cineva”. Crearea unor asemenea unități lexicale se datorează, așadar, asocierii metaforice a unor tipuri umane sau a unor atitudini și stări emoționale cu anumite specii de animale și păsări ce prezintă, în mod obiectiv sau imaginar, unele caracteristici ce se doresc sancționate de către vorbitori [25, p. 172].

Altă serie de verbe a acceptat sensurile figurate ale lexemelor respective, obținute în urma derivării semantice și metaforice: *a (se) mânji* „a (se) murdări, a (se) păta” →

(fig.) „a-și păta onoarea, cinstea”; *a peria* „a curăța de praf sau de noroi cu ajutorul unei perii”, „a-și netezi părul cu peria de cap” → (fig.) „a linguși pe cineva”; *a turba* „a se îmbolnăvi de turbare” → (fig.) „a se mânia, a se înfuria peste măsură”; *a strica* „a transforma din bun în rău, a deteriora” → (fig.) „a influența pe cineva în rău, a corupe” ș.a.

Așadar, abordarea integrată – în sincronie și diacronie – a procesului de motivare a verbelor de comportament oferă o perspectivă mai eficientă de cercetare a lor și contribuie la relevarea particularităților corelației dintre motivare, metaforizare și derivare, a interdependenței lor. Or, omul, în efortul său de a „îmbrăca” lumea înconjurătoare în cuvânt, de a căuta denumiri noi pentru realități noi, apelează la cunoștințele deja existente despre această lume, fixate în materia limbii.

Referințe bibliografice

1. Saussure, F. de. *Curs de lingvistică generală*, trad. de I. Tarabac. Iași: Collegium, 1998.
2. Schaff, A. *Introducere în semantică*. București: Editura științifică, 1966.
3. Pavel, V. *Raporturi motivaționale între cuvinte*. În: *Buletin de lingvistică*, 2014-2015, nr. 15-16, p. 53-57.
4. Блинова О. И. *Явление мотивации слов: лексикологический аспект*. Томск, Изд-во Томского университета, 1984.
5. Pavel, V. *Despre crearea unităților de vocabular din perspectivă onomasiologică*. În: *Limba Română (Ch.)*, 2012, nr. 11-12, p. 32-37.
6. Zamfirescu, O. *Linguistical motivation in the case of the Roumanian folk names given to medicinal lower plants*. În: *Communication, Context and Interdisciplinarity*, volume 3, 2014, Section Language and Discours. Târgu-Mureș, „Petru Maior” University Press, 2014, p. 412-420.
7. Блинова, О. И. *Мотивология и ее аспекты*. Москва, КРАСАНД, 2010.
8. Улуханов, И. С. *О степенях словообразовательной мотивированности слов*. În: *Вопросы языкознания*, 1992, № 5, p. 74-89.
9. Кияк, Т. П. *О видах мотивированности лексических единиц*. În: *Вопросы языкознания*, 1989, №1, p. 98-107.
10. Дубицкая, Е. В. *Синхроническая и этимологическая мотивация фразеологических единиц русского языка*. În: *Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена*, Санкт-Петербург, 2009, № 107, *Филология*, p. 146-150.
11. Топоров, В. Н. *О некоторых теоретических основаниях этимологического анализа*. În: *Вопросы языкознания*, 1960, № 3, p. 44-59.
12. Тихонов, А. Н. *Основные аспекты изучения проблемы сочетаемости словообразовательных морфем*. În: *Актуальные проблемы русского словообразования*, Ташкент, Изд-во Ташкент. гос. пед. института, 1976, том 174, p. 208-209.

13. Карам, Р. А. *Роль метафоры в определении мотивационных отношений номинативных зоокомпонентов*. În: Проблемы русского и общего языкознания: Межвуз. сб. науч. трудов, посв. 70-летию со дня рожд. проф. В. И. Казариной, вып. 07, Елец: ЕГУ им. И. А. Бунина, 2009, р. 153-163.
14. Лопатин, В. В. *Метафорическая мотивация в русском словообразовании*. În: Актуальные проблемы русского словообразования. Ташкент, 1975, Т. 143, р. 53-57.
15. Козинец, С. Б. *Словообразовательная метафора в русском языке*. Москва-Саратов: Научная книга, 2009.
16. Ташлыкова, М.Б. *Метафорическая мотивация и ее место в словообразовательной системе*. În: Вопросы слово- и формообразования в индоевропейских языках: семантика и функционирование, часть 1. Томск, 1994, р. 169-177.
17. Ульман, С. *Семантические универсалии*. În: Новое в лингвистике, вып. 5, Языковые универсалии. Москва: Прогресс, 1970, р. 250-299.
18. Топорцев, И. С. *Лексическая мотивированность*. În: Ученые записки Орловского педагогического института. Орел, 1964, т. 22, р. 133-138.
19. Гак, В. Г. *Сопоставительная лексикология. На материале французского и русского языков*. Москва: Изд-во Международные отношения, 1977.
20. Блинова, О. И. *Ключевые термины мотивологии: испытание временем (1971-2011)*. În: Вестник Томского государственного политехнического университета, 2012, р. 136-139.
21. Munteanu, E. *Introducere în lingvistică*. Iași: Polirom, 2005.
22. Eremia, A. *Considerații teoretice privind motivația lingvistică*. În: Akademos, 2015, nr. 4, р. 137-142.
23. Cioranescu, A. *Dicționarul etimologic al limbii române*. București: Saeculum, 2001.
24. Плотникова, А. М. *Внутренняя форма и синтагматические свойства глаголов*. În: Семантико-синтаксическое пространство русского глагола. Екатеринбург, Изд-во Уральского университета, 2001, р. 40-43.
25. Prelipcean, A. V. *Verba dicendi în mecanismul metaforei în limbile română și spaniolă*. În: Meridian critic, 2015, nr. 1, volumul 24, р. 171-183.